

Publiek eigendom van warmtenetten: dit vinden het Klimaatpanel en Utrechters

Verwarming via warmtenetten is een belangrijke manier om in Utrecht veel huizen van het aardgas af te kunnen krijgen. De gemeente Utrecht denkt erover om zelf een warmtebedrijf op te richten, om warmtenetten aan te leggen en huizen hierop aan te sluiten. Vinden bewoners dit ook een goed idee, of is het beter om dit aan andere partijen over te laten? En willen bewoners ook inspraak in het warmtebedrijf? We vroegen het de Klimaatpanelleden tijdens de panelavond op 6 juni 2024. Daarna legden we de uitkomsten hiervan voor aan de stad via DenkMee, het participatieplatform van de gemeente. Lees hieronder de uitkomsten.

1. Vooral (transparantie over) de prijs is belangrijk

Verschillende bewoners vinden dat het beheren van een warmtenet een taak van de overheid is, omdat het een nutsbedrijf is. Toch vindt niet iedereen dat een oplossing, omdat het dan alsnog in handen van één organisatie is en je als klant van het warmtenet niet voor een andere aanbieder kunt kiezen. Stel dat een warmtenet toch bij één aanbieder terechtkomt, zou dat dan het Rijk of de gemeente moeten zijn? Voor beiden is wat te zeggen, maar het belangrijkste vinden bewoners (transparantie over) de prijs. Inwoners hebben vertrouwen in een publiek warmtebedrijf als het betaalbaar is, als er geen winstoogmerk is, als je kunt overstappen en als ze kunnen meebeslissen over de keuzes van het bedrijf. Sommige inwoners antwoordden dat ze er geen vertrouwen in zouden hebben.

2. Utrechters willen invloed hebben op het warmtebedrijf

De respondenten van DenkMee zijn duidelijk: meer dan driekwart vindt dat Utrechters invloed moeten hebben op een publiek warmtebedrijf. De meningen zijn verdeeld over hoe die invloed eruit moet zien: ruim een derde vindt dat bewoners moeten kunnen meebeslissen, ruim een kwart vindt dat ze advies moeten kunnen geven en ook een kwart vindt dat ze mede-eigenaar moeten kunnen worden.

Het Klimaatpanel is genuanceerder. Een deel van het panel wil graag invloed op een warmtebedrijf en op de voorbereiding daarop, anderen vertrouwen op de gemeente als de warmtenetten duurzaam en betaalbaar zijn. Als het bedrijf er eenmaal is, willen sommigen medeaandeelhouder zijn, anderen willen meedenken met grote beslissingen.

3. Wat doen inwoners zelf en wat doet het warmtebedrijf?

De overstap naar aardgasvrij: is dat een taak voor bewoners of voor de gemeente/het warmtebedrijf?

- **Warmtenet:** als er een warmtenet wordt aangelegd, wil bijna de helft van de respondenten daar gebruik van maken. Bijna een derde van de respondenten wil dat niet, grotendeels omdat hun huis al aardgasvrij is.
- **Isoleren en overstappen op elektriciteit:** de meeste respondenten vinden het logisch dat huiseigenaren zelf betalen voor isolatiemaatregelen (75%) en de overstap van koken op gas naar elektriciteit (68%).
- **Aansluiting op warmtenet:** de minderheid vindt het logisch dat woningeigenaren betalen voor het aanpassen van warmteleidingen in de woning (27%) en aansluiting van woningen op het warmtenet (13%). De meesten (80%) vinden dat het **warmtebedrijf** de

werkzaamheden in de woning voor de overstap moet regelen. Het andere deel wil dat zelf doen. 18% vindt dat het warmtebedrijf ook alle werkzaamheden in huis moet betalen.

4. Wie betaalt wat?

Omdat een warmtenet voor lange tijd wordt aangelegd, mogen de kosten ook over langere tijd worden uitgespreid. Op dit moment betaalt de verhuurder de kosten voor (sociale) huurders. Eigenaren moeten een eigen bijdrage betalen die wel terug te verdienen is. Om de kosten eerlijk te verdelen, vinden de meeste respondenten dat de eigen bijdrage afhankelijk moet zijn van bijvoorbeeld inkomen of WOZ-waarde.

We hebben ook gevraagd waar de (maandelijkse) prijs van moet afhangen. Het energieverbruik werd hierin als eerste genoemd, op afstand gevolgd door inkomen.

5. Wat doen we met deze uitkomsten?

Door zelf mede-eigenaar te zijn, heeft de gemeente invloed op de keuzes die het warmtebedrijf maakt. De bevindingen uit het Klimaatpanel en de DenkMee-vragenlijst helpen ons om het warmtebedrijf vorm te geven. De gemeenteraad besluit binnenkort over de kaders (regels) waarbinnen we willen dat het warmtebedrijf gaat werken. We geven onder andere de volgende punten aan de gemeenteraad mee:

- Zoek ervaren en deskundige partners en doe het niet alleen als gemeente.
- Zorg ervoor dat het bedrijf geen winst uitkeert, zodat al het geld wordt gebruikt voor het aanleggen van nieuwe warmtenetten en zo laag mogelijke tarieven.
- Zorg voor een vorm van invloed van bewoners in het warmtebedrijf.
- Het warmtebedrijf moet bewoners, als ze dat willen, kunnen helpen bij aanpassingen aan de woning.

[Zie hier ook de raadsbrief over dit onderwerp](#). De raad besluit begin 2025 over de kaders voor het warmtebedrijf. We willen het warmtebedrijf voor 1 januari 2026 oprichten.